

**JAMHURI YA KENYA
WIZARA YA ELIMU**

MTAALA WA SHULE ZA MSINGI

KISWAHILI

GREDI 4

KWA WANAFUNZI WALIO NA UPUNGUFU WA KIMWILI

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

Toleo la Kwanza 2023

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN:

Kimechapishwa na kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

DIBAJI

Serikali ya Kenya inajitolea kuhakikisha kwamba malengo ya sera kuhusu elimu, mafunzo, na utafiti yanakidhi matarajio ya Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya Kenya 2030, Sera ya Mtaala wa Kitaifa ya 2019, Malengo Endelevu ya Umoja wa Mataifa (SDGs), na mikataba ya kikanda na kimataifa ambayo Kenya imesaini. Kuelekea kufikia lengo la Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu (MoE) imetekeleza kwa mafanikio na hatua kwa hatua utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi (CBC) katika ngazi ya awali, msingi, na Shule za Upili za daraja la chini.

Utekelezaji wa Mtaala wa Kitaalamu unajumuisha ufuatiliaji na tathmini ili kubaini mafanikio yake. Baada ya mzunguko wa miaka mitano wa utekelezaji, tathmini ya jumla ya mzunguko wa elimu ya msingi ilifanywa ili kubaini kufikia malengo ya matokeo ya kujifunza kama ilivyotarajiwa katika Mfumo wa Mtaala wa Elimu ya Msingi. Serikali ya Kenya iliunda Jopo Kazi la Rais kuhusu Mageuzi ya Elimu 'Presidential working party on Education Reforms' (PWPER) mwaka 2022 kushughulikia masuala muhimu yanayoathiri sekta ya elimu. PWPER ilifanya mapendekezo ya mbali kwa elimu ya msingi ambayo ilihitaji upitio wa mtaala.

Mapendekezo ya PWPER, ripoti za ufuatiliaji, tathmini ya jumla, maoni kutoka kwa watekelezaji wa mtaala, na wadau wengine viliongoza kwenye upangaji upya na mapitio ya Mtaala wa Elimu ya Msingi.

Miundo iliyopitiwa ya Mtaala wa Gredi ya **nne** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili unaendeleza ya ujuzi uliopatikana na wanafunzi katika gredi ya **tatu**. Umuhimu katika gredi hii ni maendeleo ya usomaji wa msingi, hesabu, na stadi za mwingiliano na mazingira.

Mitaala hii inawakilisha Malengo ya Kitaifa ya Elimu, kauli kiini, matokeo yanayotarajiwa kwa ujumla na kwa kila somo pamoja na Mada na Mada Ndogo. Mitaala hiyo pia inajuimuisha mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi unaokuzwa, masuala mtambuko (pci's), maadili, vigezo na viwango vya kuzingatia katika kutathmini.

Nina matumaini kwamba mashirika yote ya serikali na wadau wengine katika Elimu watatumia miundo hii ili kuwezesha ufanisi na ufanisi utekelezaji wa mtaala wa kiumilisi.

HON. EZEKIEL OMBAKI MACHOGU, CBS

WAZIRI WA ELIMU

WIZARA YA ELIMU

UTANGULIZI

Wizara ya Elimu (MoE) ilitokeleza Mtaala wa Kiumilisi (CBC) mwaka 2019 nchini kote. Gredi ya Kwanza ndiyo ya kwanza katika ngazi ya Elimu ya Msingi nayo Gredi ya Sita ni ya mwisho katika ngazi hiyo katika mfumo uliofanyiwa marekebisho wa elimu.

Mtaala uliyopitiwa wa Gredi **ya nne** unaendeleza utekelezaji wa mtaala wa umilisi kutoka Gredi ya **tatu** katika ngazi ya Msingi. Mtaala huu unatoa fursa kwa wanafunzi kuzingatia wanachokipenda ili kuunda msingi wa elimu na mafunzo zaidi na/au kupata stadi za ajira. Kiwango hiki cha elimu ni muhimu sana katika kuchagua kufikia ruwaza na mwito wa mabadiliko yanayoendelea ya kimtaala kama ilivyoelekezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 kuhusu Kuelekea kuafikia elimu na mafunzo yenye ubora, faafu na jumuishi kwa maendeleo endelevu nchini Kenya “*Towards Realizing Quality, Relevant and Inclusive Education and Training for Sustainable Development*”. Mswada Elekezi huo unaeleza kuhusu kuvuka kutoka mtaala wa Kimafunzo na kuzingatia kukuza vipawa vya kila mwanafunzi.

Hivyo basi, mtaala wa Gredi **ya nne** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili inalenga kuimarisha ukuzaji wa Umilisi wa Kimsingi katika mtaala huu, yaani: mawasiliano na ushirikiano, uwazaji kina na utatuzi wa matatizo, ubunifu, uraia, ujuzi wa kidijitali, hamu ya kuendelea kujifunza na kujiamini.

Mitaala inapendekeza shughuli shirikishi za ujifunzaji unaolingana na Mada Ndogo mbalimbali na vipengele vingine vya mtaala wa umilisi (CBC). Pia inapendeza baadhi ya nyenzo za kufundishia na mbinu za kutathmini mbalimbali. Inatarajiwa kwamba mitaala hii itaongoza walimu kufanikisha wanafunzi kufikia matokeo maalum yanayotarajiwa ya kujifunza katika gredi ya **nne** na kuwaandaa kwa mpito laini kwa gredi ya **tano**. Zaidi ya hayo, natumai kwamba walimu watatumia mitaala iliyobadilishwa kuifanya elimu kuwa ya kuvutia, yenye msisimko, na yenye furaha.

DR. BELIO R. KIPSANG, CBS

KATIBU MKUU

IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI WIZARA

SHUKRANI

Sheria Nambari 4 ya 2013 (Toleo jipya 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala ya Kenya (KICD) inaipa uwezo Taasisi kukuza na kuipitia Mitaala (*SNE adapt*) na vifaa vya msaada kwa mtaala kwa elimu ya msingi na ya vyuo vya Elimu na Mafunzo ya juu vilivyo chini ya vyuo vikuu. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote huhusisha utafiti, ulinganishi wa kimataifa, na uhusishaji mkubwa wa wadau. Kupitia kwa mchakato huu wa utaratibu na wa mashauriano, KICD ilizua wazo la Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) 2017 ambao unaitikia mahitaji ya karne ya 21 na matamanio yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, Itifaki ya Jumuiya ya Afrika Mashariki na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.(SGDs).

Taasisi ya Ukuzaji Mitaala ya Kenya (KICD) hufadhiliwa na Serikali ya Kenya ili kutekeleza majukumu na mipangilio ya serikali na sekta ya elimu. Pia, Taasisi hupata msaada kutoka kwa mashirika mengine ya kimaendeleo yanayoangazia miradi teule.

Mtaala uliyorekebisha gredi ya **nne** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili ilipangwa na kubadilishwa kwa msaada wa Benki ya Dunia kupitia Mradi wa Usawa wa Elimu ya Msingi ya Kenya katika Programu ya Kujifunza ‘Kenya Primary Education Equity in Learning Programme’ (KPEELP); mradi ulioratibiwa na MoE. Kwa hiyo, Taasisi inashukuru sana kwa msaada wa Serikali ya Kenya, kupitia MoE, na washirika wa maendeleo kwa msaada wa sera, rasilimali, na msaada wa logistiki. Kwa namna ya pekee, shukrani maalum kwa Waziri wa Elimu-MoE na Katibu Mkuu wa Idara ya Elimu ya Msingi.

Pia ningependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wanaelimu wengine walioshiriki kama wanajopo katika ukuzaji wa mitaala. Nashukuru pia mashirika mengine yanayoshirikiana na serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali kwa majukumu mbalimbali waliyotekeleza katika ukuzaji na ubalishaji wa Mitaala ya Gredi ya 4-6 kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili. Kuhusiana na hili, ningependa kushukuru

Katibu wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Ofisa Mtendaji Mkuu wa Baraza la Kitaifa la Mitihani (KNEC) kwa msaada wao katika mchakato wa kukuza na kubadilisha mitaala hii. Mwisho, ninawashukuru sana mwenyekiti wa baraza la KICD na wanachama wengine wa Baraza kwa mwongozo thabiti katika mchakato huu.

Nawahakikishia watekelezaji wa mtaala, wazazi na washikadau wengine kuwa mitaala hii itaelekeza ipasavyo utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika Gredi ya **nne** na maandalizi ya wanafunzi walio na upungufu wa kimwili kwa mpito wa Gredi ya **tano**.

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, MBS
MKURUGENZI/OFISA MTENDAJI MKUU TAASISI
YA UKUZAJI MITAALA KENYA

YALIYOMO

YALIYOMO	viii
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA	ix
1.0 NYUMBANI.....	1
2.0 NIDHAMU MEZANI.....	14
3.0 MAVAZI.....	26
4.0 DIRA.....	39
5.0 USHAURI-NASAHA.....	49
6.0 BENDERA YA TAIFA	57
7.0 MATUNDA NA MIMEA.....	65
8.0 WANYAMA WA PORINI.....	76
9.0 AFYA BORA.....	86
10.0 KUKABILIANA NA UHALIFU.....	95
11.0 MAPATO	104
MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA	125

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa

Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

2. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

a) Mahitaji ya kijamii

Elimu nchini Kenya lazima iwatayarisha vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

b) Mahitaji ya kiuchumi

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda

Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

3. Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza

Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini

Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

5. Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji

Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa. Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya

Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

7. Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine

Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira

Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

MGAO WA VIPINDI KATIKA SHULE YA MSINGI DARAJA YA JUU

S/No	Somo	Idadi ya vipindi
1.	English	5
2.	Kiswahili / Kenya Sign Language	4
3.	Mathematics	5
4.	Religious Education	3
5.	Science & Technology	4
6.	Agriculture and Nutrition	4
7.	Social Studies	3
8.	Creative Arts	6
	Pastoral/Religious Instruction Programme	1
Jumla		35

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa elimu ya msingi, mwanafunzi aweze:

- a) kuwasiliana apasavyo akitumia mbinu za mazungumzo na ishara katika miktadha mbalimbali,
- b) kutumikiza maarifa, ujuzi, maadili na mitazamo katika maisha ya kila siku,
- c) kudhahirisha ujuzi wa kijamii maadili, na maadili ya kidini kwa nia ya kuchangia kukua kwa jamii,
- d) kukuza talanta kwa nia ya kujiendeleza na kujifanikisha,
- e) kuafiti, kutumia, kulinda na kutunza mazingira kwa nia ya kujifunza na kwa maendeleo endelevu,
- f) kutumia ujuzi wa kidijitali kujifunza na kujifurahisha,
- g) kuthamini tamaduni mbalimbali kwa nia ya kuishi kwa amani,
- h) kufurahia haja ya umuhimu wa kutegemeana kwa binadamu na mataifa.

KAULI KIINI

Kiswahili ni lugha ya taifa na rasmi nchini Kenya na lugha ya mawasiliano katika eneo la Afrika Mashariki na Kati. Wakenya wengi hujifunza Kiswahili kama lugha ya pili. Ni muhimu wanafunzi wapate umilisi wa kuwasiliana kwa Kiswahili mapema hasa katika kiwango cha kwanza cha elimu. Somo hili humwezesha mwanafunzi kujenga stadi za kimsingi za kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika. Aidha, somo hili humwandaa mwanafunzi kwa mafunzo ya viwango vya juu na baadaye katika ajira.

MATOKEO YA KIJUMLA YA SOMO LA KISWAHILI

Kufikia mwisho wa shule ya msingi daraja ya juu, mwanafunzi aweze:

- 1) Kusikiliza kwa makini na kuitikia ipasavyo kwa Kiswahili katika miktadha mbalimbali ya mawasiliano.
- 2) Kuzingatia kanuni za lugha ili kuwasiliana kiubunifu kwa njia ya mazungumzo na maandishi.
- 3) Kujieleza kwa ufasaha katika miktadha mbalimbali.
- 4) Kusoma kwa ufasaha na kufahamu matini mbalimbali yaliyochapishwa na ya kidijitali na kutumia maarifa anayoyapata katika mazingira tofauti maishani.
- 5) Kutumia hati za kimaandishi na mfumo wa kidijitali kuwasiliana ipasavyo kwa kuzingatia mitindo na miundo husika katika miktadha mbalimbali.
- 6) Kuchangamkia matumizi ya Kiswahili kama lugha rasmi na ya taifa katika mawasiliano ya kila siku.

MADA

1. Kusikiliza na Kuzungumza
2. Kusoma
3. Kuandika
4. Sarufi

Mada	Mada Ndogo	Muda Uliopendekezwa
Kusikiliza na Kuzungumza	1.1.1 Matamshi Bora	2
	2.1.1 Maamkuzi na Maagano	2
	3.1.1 Vitendawili	2
	4.1.1 Maneno ya Upole	2
	5..1 Methali	2
	6.1.1 Ushairi	2
	7.1.1 Nahau	2
	8.1.1 Visawe	2
	9.1.1.1 Mazungumzo ya Kimuktadha	2
	10.1.1 Tashbihi	2
	11.1.1 Masimulizi	2
Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	2.2.1 Kusoma kwa Kina	2
	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2
	4.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	6.2.1 Kusoma kwa Mapana	2

	7.2.1 Kusoma kwa Mapana	3
	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	9.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	10.2.1. Kusoma Kidijitali	2
	11.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2
Kuandika	1.3.1 Insha ya Wasifu,	2
	2.3.1 Insha ya Masimulizi	2
	3.3.Kuandika kwa Tarakilishi	2
	4.3.1 Barua ya Kirafiki	2
	5.3.1 Insha za Maelezo	2
	6.3.1 Insha za Wasifu	2
	7.3.1 Insha za Maelezo	2
	8.3.1 nsha za Masimulizi	2
	9.3.1 Kuandika Maelezo	2
	10.3.1 Insha za Masimulizi	2
	11.3.1 Barua ya Kirafiki	2
Sarufi	1.4.1 Nomino	2
	1.4.2 Vitenzi	2
	1.4.3 Vivumishi	2
	2.4.1 Viwakilishi	2
	2.4.2 Vielezi	2
	3.4.1 Viunganishi	2
	3.4.2 Vihusishi	2
	3.4.3 Vihisishi	2

	4.4.1 Ngeli ya A-WA	4
	5.4.1 Ngeli ya U-I	4
	6.4.1 Ngeli ya LI-YA	4
	7.4.1 Ngeli ya KI-VI	4
	8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi	4
	9.4.1 Vinyume vya Nomino	3
	10.4.1 Nyakati na Hali	4
	11.4.1 Ukanushaji	3
	11.4.2. Ukubwa na Udogo wa Nomino	2
	11.4.3 Udogo wa Nomino	2
	Jumla ya Vipindi	120

KUMBUKA:

Idadi ya vipindi vilivyopendekezwa kwa kila mada ndogo vinaweza kuwa vichache au vingi kutegemea na muktadha.

1.0 NYUMBANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilolopendekezwa
1.1 Kusikiliza na Kuzungumza	1.1.1 Matamshi Bora <i>Sauti</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>p/b</i> • <i>t/d</i> • <i>k/g</i> • <i>ch/j</i> (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua silabi zinazotokana na sauti p/b, t/d, k/g, ch/j katika maneno, b) kutamka silabi zinazotokana na sauti p/b, t/d, k/g, ch/j, c) kutamka vitanzandimi vinavyoundwa kwa silabi za sauti p/b, t/d, k/g, ch/j, d) kuunda vitanzandimi kutokana na sauti p/b, t/d, k/g, ch/j, e) kuchangamkia kukariri vitanzandimi vinavyoundwa kwa silabi za sauti zinazokaribiana kimatamshi katika kuboresha matamshi yake. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua silabi za sauti lengwa (p/b, t/d, k/g, ch/j) kutokana na maneno kwenye vitabu, ubaoni au kwa kutumia vifaa vya kidijitali. • Kusikiliza silabi za sauti lengwa zikitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kutoka kwa vifaa vya kidijitali k.v. Kinasasauti na rununu. • Kutamka silabi za sauti lengwa na vitanzandimi akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. • Kusikiliza vitanzandimi vilivyoundwa kutokana na maneno yenye sauti lengwa vikikaririwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika 	Matamshi bora yana umuhimu gani katika mawasiliano?

			<p>vifaa vya kidijitali (k.m. <i>Baba alivua papa katika bahari pana, kila chacha akila hali chakula kikichacha</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuunda vitanzandimi vyepesi vinavyotokana na vitate husika akiwa na wenzake. • Kuunda vitanzandimi kwenye vifaa vya kidijitali na kushirikiana na wenzake mitamboni kuvirekebisha, • kushiriki majadiliano kuhusu sababu za kukariri vitanzandimi maishani mwake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujali hoja zao.. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala kuhusu matamshi bora. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusikiliza sauti. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoendelea kukariri vitanzandimi pia anapotoa muhtasari wa kifungu ili kupata kuelewa zaidi. • Ubunifu: mwanafunzi anaposhiriki katika kuunda vitanzandimi. 				

Maadili:

- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili maana na matumizi ya msamiati lengwa.
- Uwajibikaji: anapotumia kifaa cha kidijitali kuunda vitanzandimi pamoja na wenzake.
- Uzalendo: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutamka silabi za sauti lengwa na vitanzandimi.

Masuala mtambuko:

Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoa maeneo tofauti tofauti kuunda vitanzandimi kwenye kifaa cha kidijitali na kuvirekebisha.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia sauti zinazokaribiana kimatamshi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.2 Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumika katika kifungu cha hadithi ili kuimarisha ufahamu, b) kutumia msamiati lengwa kwa usahihi katika sentensi, c) kutoa muhtasari wa ujumbe wa kifungu cha hadithi,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua msamiati wa nyumbani (k.v. <i>Meza, sebule, balbu/globu, kizingiti, fremu, neti, tendegu, mtoto wa meza, mvungu, figa, kinu, tumbuu, kochi, kupiga deki</i>) uliotumiwa katika kifungu cha hadithi. • Kushirikiana na wenzake kujadili maana na matumizi ya msamiati lengwa katika sentensi. Wanafunzi walio na 	Unazingatia nini ili kupata ujumbe katika kifungu cha hadithi?

		<p>d) kujenga mazoea ya usomaji bora katika maisha ya kila siku.</p>	<p>matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujadili hoja zao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuimba nyimbo zinazolenga msamiati lengwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kuimba au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla au kutumia ishara. • Kusoma kifungu kinachohusiana na suala lengwa kwenye kitabu au kwenye tarakilishi akiwa na wenzake, • Kujibu maswali kutokana na kifungu alichosoma. • Kutoa muhtasari wa ujumbe wa kifungu alichokisoma. • Kumweleza mzazi au mlezi wake ujumbe wa kifungu alichokisoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi. • Kujiamini: mwanafunzi anapotoa muhtasari wa kifungu na kujibu maswali ipasavyo. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake wanapojadili maana na matumizi ya msamiati lengwa katika sentensi.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na kusaidiana.

Masuala Mtambuko:

Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia tarakilishi au projekta kuchora vifaaa vya nyumbani kwa uangalifu.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili lina stadi ya kusoma kwa ufahamu.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.3 Kuandika	1.3.1 Insha ya Wasifu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya wasifu kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya wasifu kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo ufaao, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya wasifu ili kujenga ubunifu wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kujadili na wenzake maana ya insha ya wasifu. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujadili au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla au kutumia ishara. • Kutambua insha ya wasifu kwa kurejelea vielelezo vya insha vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • Kujadili na wenzake mada ya insha na muundo wa insha ya wasifu akiwa, 	Je, unazingatia mambo gani unapoandika insha nzuri ya wasifu?

			<ul style="list-style-type: none"> • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia insha inayoeleza sifa za mtu kama vile mzazi au mlezi, rafiki, mwalimu au kiongozi yeyote kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati nadhifu, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa ubunifu, • Kuandika insha ya wasifu mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi kujadili mada na muundo wa insha ya wasifu. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika na kusambaza insha ya wasifu mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya wasifu. • Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kuandika insha ya wasifu kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati nadhifu, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya wasifu.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha na kukitunza.

Masuala mtambuko:

- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli za kikundi pamoja na wenzake kwa amani.
- Haki za watoto: mwanafunzi anaposoma masuala kuhusu mambo ya nyumbani katika insha au kifungu.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya kuandika insha ya wasifu.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.1 Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya nomino ili kuitofautisha na aina nyingine za maneno, kutambua nomino katika kundi la maneno na sentensi, kutumia nomino kwa njia sahihi katika sentensi, kuonea fahari matumizi ya nomino katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya nomino. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kueleza hoja zao au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. • Kutambua nomino katika matini mbalimbali. • Kushirikiana na wenzake kutoa mifano ya nomino. • Kuchagua nomino kwenye tarakilishi, kuziburura na kuzitia 	Je, ni vitu gani unavyoweza kupata katika mazingira yako?

			<p>kapuni akiwa na wenzake.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia nomino kujaza nafasi katika sentensi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kuza kazi hiyo. • Kutumia nomino kutunga sentensi kwenye daftari na mtandaoni ili wenzake wazisome na kuzisahihisha. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua nomino na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia nomino. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino na kuzitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uadilifu: mwanafunzi anaposahihisha sentensi zilizoandikwa na mwenzake kwa uaminifu. • Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kueleza maana ya nomino bila ubaguzi. • Uzalendo: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutekeleza shughuli za kikundi. 				
<p>Masuala Mtambuko: Mahusiano ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu masuala ya nyumbani.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili hushughulikia dhana ya nomino.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lirilopendekezwa
<p>1.4 Sarufi</p>	<p>1.4.2 Vitenzi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya vitenzi ili kuvitofautisha na aina nyingine za maneno, b) kutambua vitenzi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vitenzi ipasavyo katika mawasiliano, d) kuonea fahari matumizi ya vitenzi katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kwa amani kueleza maana ya vitenzi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda Zaidi, au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla kueleza hoja zao. • Kushirikiana na wenzake kutoa mifano ya vitenzi (<i>k.v. Soma, andika, keti, simama, cheka</i>) katika kadi za maneno, kapu maneno, ubao, vifaa vya kidijitali n.k. • Kutambua vitendo vinavyofanyika katika picha au michoro. • Kuigiza vitenzi mbalimbali akishirikiana na wenzake. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana 	<p>Ni shughuli gani unazofanya kila siku?</p>

			<p>na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia vitenzi kujaza nafasi kwenye sentensi na kifungu kifupi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo. • Kutumia vitenzi mbalimbali kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. • Kuwashirikisha wenzake katika kuzisahihisha sentensi zake na kumpa maoni kwa heshima. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au 	
--	--	--	--	--

			kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo.	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vitenzi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vitenzi. 				
Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya vitenzi. • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu wenzake wanaposhiriki katika kutoa mifano ya vitenzi na kuigiza vitenzi mbalimbali. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua nafasi mbalimbali katika maigizo ya vitenzi mbalimbali. 				
Masuala Mtambuko:				
Haki za watoto: mwanafunzi anaposikiliza na kutunga sentensi kuhusu nyumbani na na masuala ya watoto.				
Uhusiano na masomo mengine:				
English: somo hili linashughulikia dhana ya vitenzi.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.3 Vivumishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kivumishi ili kukitofautisha na aina nyingine za maneno,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya kivumishi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia 	Ni sifa zipi unazoweza kutambua katika nomino mbalimbali?

		<p>b) kutambua vivumishi katika kundi la maneno na sentensi,</p> <p>c) kutumia vivumishi ipasavyo katika sentensi na kifungu,</p> <p>d) kuonea fahari matumizi ya vivumishi katika sentensi.</p>	<p>ishara au kuandika hoja zao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vivumishi katika kundi la maneno aliyopewa (<i>k.m. -zuri, -baya, -refu, -fupi, -eusi, -eupe, n.k</i>). • Kuchagua vivumishi kwenye tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kuchagua vivumishi. • Kutumia vivumishi kujaza nafasi katika sentensi. Mwanafunzi aandike/apige chapa/ atumie programu mwafaka kujaza nafasi katika sentensi. • Kutumia vivumishi kutunga sentensi daftarini na mtandaoni akizingatia masuala mtambuko mbalimbali yakiwemo masuala ya usalama wa mtandaoni, usawa wa kijinsia, usalama wa nyumbani, 	
--	--	--	--	--

			<p>mahusiano ya kijamii, n.k. Wanafunzi walio na matatizo ya kuandika wanaweza kupiga chapa, kutumie programu mwafaka au kutaja vivumishhi wakiandikiwa na msaidizi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuandika aya fupi akitumia vivumishi mbalimbali. • Kuwasomea au kuwasambazia wenzake kazi yake ili kuitolea maoni kwa heshima na upendo. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vivumishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vivumishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowatolea wenzake maoni kuhusu kazi zao. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua vivumishi katika kundi la maneno. 				
<p>Masuala Mtambuko: Utunzi na usalama wa watoto: mwanafunzi anapoingiliana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia dhana ya vivumishi.</p>				

2.0 NIDHAMU MEZANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p>2.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>2.1.1 Maamkuzi na Maagano</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua aina mbalimbali za maamkuzi na maagano katika mawasiliano,</p> <p>b) kueleza maamkuzi na maagano yanayotumika katika miktadha mbalimbali,</p> <p>c) kutumia aina mbalimbali za maamkuzi na maagano katika mawasiliano,</p> <p>d) kuchangamkia maamkuzi na maagano katika mahusiano.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua maamkuzi (<i>u mzima? U hali gani? Alamsiki, lala unono, siku njema</i>) kutoka kwenye chati, ubao au vifaa vya kidijitali, michoro na picha. • Kushiriki mjadala na mwenzake kuhusu maamkuzi na maagano yanayolengwa na matumizi yake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. • Kushirikiana na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano lengwa. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza maamkuzi kulingana na uwezo wake. 	<p>1. Je, watu husalimiana na kuagana vipi katika jamii yako?</p> <p>2. Kuamkua na kuaga watu kuna umuhimu gani?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Kutazama watu wakiamkuana na kuagana katika vifaa vya kidijitali. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga. • Kuambatanisha maamkuzi na maagano na majibu sahihi daftarini au kwenye tarakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kuambatanisha maamkuzi na maagano. • Kujadiliana na mzazi au mlezi wake kuhusu maamkuzi na maagano yanayotumiwa katika jamii yao. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kujifunza maagano na maaamkuzi. • Kujiamini: mwanafunzi anapotumia maamkuzi na maagano ipasavyo. 				

Maadili:

- Heshima: inaimarishwa wanapoigiza maamkuzi na maagano.
- Upendo: mwanafunzi anaposhiriki katika mjadala na wenzake kwa kutumia maamkuzi na maagano yafaayo.
- Umoja: unaimarisha uhusiano mwema baina yao wanapofanya shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya amani: inakuzwa mwanafunzi anapoamkuana na kuagana na wenzake.
- Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapomuamkua na kumuaga mwenzake kutoka jamii mbalimbali.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya maamkuzi na maagano.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lirilopendekezwa
2.2 Kusoma	2.2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kamusi ili kuitofautisha na vitabu vingine, b) kutumia kamusi ipasavyo kutafuta maana za maneno asiyoyajua ili kukuza msamiati wake, c) kuchangamkia umuhimu wa kamusi katika kukuza msamiati wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na wenzake kuhusu maana na matumizi ya kamusi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. • Kujadiliana na wenzake kuhusu mpangilio wa maneno katika kamusi. • Kutumia kamusi kutafuta maana za maneno mbalimbali akiwa na 	Unazingatia nini unapotafuta maneno katika kamusi?

			<p>wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kutumia kamusi kutafuta maana za maneno mbalimbali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia mtandao kusikiliza na kusoma maelezo kuhusu msamiati anaotafutia maana. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutafuta maana za maneno. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia mtandao kutafuta maana za maneno. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoanza kutumia kamusi kutafuta maana za maneno. 				
<p>Maadili: Uzalendo: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka sehemu mbalimbali katika kutekeleza shughuli za kikundi.</p>				
<p>Masuala Mtambuko: Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia mtandao kusikiliza na kusoma maelezo kuhusu msamiati asioujua.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili husisitiza matumizi mbalimbali ya kamusi.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p>2.3 Kuandika</p>	<p>2.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya masimulizi inayozingatia mada, ujumbe, mtindo na muundo ufaao, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kukuza ubunifu wake. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Mwanafunzi aandike/apige chapa/ atumie programu mwafaka kuandika vidokezo. • Kuandika insha inayosimulia kisa kinachohusu nidhamu mezani kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya 2. masimulizi inahusu nini? 3. Je, unazingatia nini unapoandika insha ya masimulizi?

			<p>mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma au watumie ishara. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. 				
<p>Maadili: Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika kikundi.</p>				
<p>Masuala Mtambuko: Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapokuza uraia wema kwa kufanya shughuli ya kikundi na wenzake na kuthamini mchango wao.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia insha ya masimulizi.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi lililopendekezwa
<p>2.4 Sarufi</p>	<p>2.4.1 Viwakilishi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya kiwakilishi ili kukibainisha, kutambua viwakilishi katika kundi la maneno na sentensi, kutumia viwakilishi ipasavyo katika sentensi, kuonea fahari matumizi ya viwakilishi katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya viwakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujieleza au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. Kutambua viwakilishi katika kundi la maneno aliyopewa. Kuchagua viwakilishi kwenye tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuchagua viwakilishi kwenye tarakilishi. Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viwakilishi mwafaka. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu 	<p>Ni maneno gani yanayoweza kutumika badala ya nomino?</p>

			<p>mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia viwakilishi kutunga sentensi daftarinini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. • Kuwasomea au kuwasambazia wenzake sentensi zake ili kuzitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua viwakilishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia viwakilishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amani: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika shughuli za kikundi. • Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika shughuli za kikundi. 				

Masuala Mtambuko:

Elimu kwa maendeleo endelevu: anapotumia viwakilishi ipasavyo katika mawasiliano ya kila siku.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya viwakilishi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.4 Sarufi	2.4.2 Vielezi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya kielezi ili kukibainisha, kutambua vielezi katika kundi la maneno na sentensi, kutumia vielezi ipasavyo katika mawasiliano, kuonea fahari matumizi ya vielezi katika sentensi. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya vielezi (<i>k.v. Polepole, haraka, sana, vizuri, kisheria, jana, shuleni, uwanjani</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maelezo yao. Kutambua vielezi katika kundi la maneno aliyopewa katika kadi za maneno, chati, mti maneno, ubao, vifaa vya kidijitali n.k.. Kuchagua vielezi kutoka kwenye kundi la maneno 	Unafanyaje shughuli zako za kila siku?

			<p>kwa kutumia tarakilishi kwa kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kuchagua vielezi kutoka kwenye kundi la maneno.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuigiza vielezi mbalimbali panapofaa akishirikiana na wenzake. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama. • Kutumia vielezi mwafaka kujaza nafasi katika sentensi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za 	
--	--	--	--	--

			<p>kiteknolojia zilizorekebishwa au kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia vielezi kutunga sentensi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akizingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kutunga sentensi. • Kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi zake ili kuzitolea maoni. • Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maelezo yao. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vielezi na kutunga sentensi mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vielezi na kuviigiza.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vielezi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili:

- Heshima: anaposikiliza vielezi vinavyotolewa na wenzake kwa makini.
- Upendo: anapoigiza akishirikiana na wenzake kwa zamu.

Masuala Mtambuko:

Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa akizingatia vielezi.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya vielezi.

3.0 MAVAZI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>3.1 Kusikiliza na kuzungumza</p>	<p>3.1.1 Vitendawili (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua vitendawili kwenye matini, kutega na kutegua vitendawili ili kukuza uwazaji kina, kuchangamkia matumizi ya vitendawili maishani. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutafiti maana ya kitendawili kwenye kamusi, vitabuni au mtandaoni akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kutafiti. Kutambua vitendawili katika chati, ubao au katika vifaa vya kidijitali (<i>k.m. Nifungue nikufunike (mwavuli); pitia huku nami nipitie kule, tupatane pale (mshipi); ukinitembelea nyayo zi salama (viatu).</i> 	<p>Je, unazingatia nini unapotega na kutegua vitendawili?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Kusikiliza vitendawili vikitegwa na kuteguliwa kupitia vyombo vya kidijitali. • Kushiriki katika kutega na kutegua vitendawili akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. • Kujadiliana na mzazi au mlezi wake kuhusu vitendawili vinavyotegwa katika jamii yao. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kutega na kutegua vitendawili kwenye vikundi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofikiria kuhusu majibu ya vitendawili.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vyombo vya kidijitali kusikiliza vitendawili vikitegwa na kuteguliwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotegea na kutegua vitendawili ipasavyo.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anachangamkia maoni ya wenzake darasani.
- Umoja: wanafunzi wanapofanya kazi ya kutega na kutegua vitendawili pamoja na wenzake kwa vikundi.

Masuala Mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya kazi ya kutega na kutegua vitendawili pamoja na wenzake katika kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia vitendawili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.2 Kusoma	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha, b) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti, d) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kasi ifaayo, e) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kwa ufasaha ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kujadili Vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujadili au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maoni yao. • Kusikiliza na kutazama mwalimu, mgeni mwalikwa, mwanafunzi mwenzake au video za watu wanaosoma makala kwa ufasaha (k.v. Hotuba na habari). 	Unazingatia nini ili kuweza kusoma kifungu cha hadithi ipasavyo?

			<ul style="list-style-type: none"> • Kujadili na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha vilivyozingatiwa katika usomaji alioutazama. • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora akiwa na wenzake. • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti (k.v. Kiwango cha sauti na kiimbo). • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kasi ifaayo (maneno yasiyopungua 70 kwa dakika na kwa kuzingatia viakifishi) ili wenzake wamtotee maoni. • Kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa anaposoma (<i>k.v. Ishara za uso na mikono</i>), 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> ● Kusoma hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali kutoka kwenye vitabu, vifaa vya kidijitali, nk akizingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusoma kifungu cha hadithi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma vifungu cha hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta hadithi mbalimbali na kuzisoma kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. ● Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma kifungu cha hadithi. ● Upendo: mwanafunzi anapowashirikisha wengine katika matumizi ya vifaa vya kidijitali darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Stadi za maisha: mwanafunzi anapomudu kuzitumia sauti lengwa ipasavyo, ukakamavu wake unajengeka. ● Uraia: mwanafunzi anapowathamini wenzake wanaposhirikiana kutamka sauti lengwa katika kikundi. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufasaha.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.3 Kuandika	3.3.1 Kuandika kwa Tarakilishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua sehemu mbalimbali za tarakilishi zinazotumika kupigia chapa, b) kufungua na kufunga tarakilishi ili kuandika kazi na kuihifadhi, c) kuandika suala lengwa kwa kutumia tarakilishi, d) kuhariri kazi yake kwa kuzingatia uakifishaji ufaao, e) kuhifadhi kazi aliyoandika kwenye tarakilishi, f) kujenga mazoea ya kuandika kwa kutumia tarakilishi na kuhifadhi kazi yake ya maandishi. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua sehemu za kimsingi za tarakilishi za kupigia chapa akiwa na wenzake (k.v. <i>Kiibodi, kipanya, kiwambo, kitufe na faili</i>). • Kuzingatia hatua za kufungua na kufunga tarakilishi. • Kuandika/kuchapa suala lengwa kwa kutumia tarakilishi akizingatia chapa koza, italiki na kupigia mistari panapofaa. • Kuandika aya kuhusu mavazi katika tarakilishi na kuihariri. Mwanafunzi apige chapa/atumie programu	Je, unazingatia nini unapoandika kwa kutumia tarakilishi?

			<p>mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa na msaidizi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia mtandao kusambaza kazi aliyoandika ili wenzake na mwalimu waitathmini. • Kuhifadhi kazi yake kwenye faili ya tarakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo. 	
--	--	--	--	--

<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika na kuhifadhi kazi yake kwenye faili. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotagusana na vyombo vya kidijitali kama vile kutumia tarakilishi, kipakatalishi n.k.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ushirikiano: mwanafunzi anapotambua sehemu za kimsingi za tarakilishi za kupiga chapa akiwa na wenzake. • Uwajibikaji: mwanafunzi anaweza kutumia na kuhifadhi vifaa vya kidijitali ifaavyo.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Usalama wa mtandaoni: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali anazingatia kuingia mitaoni iliyo salama.</p>
<p>Uhusiano wa masomo mengine:</p> <p>Science and Technology na English: masomo haya yanahimiza matumizi ya tarakilishi.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.1 Viunganishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya kiunganishi ili kukibainisha, b) kutambua viunganishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia viunganishi kwa njia sahihi katika mawasiliano, 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya viunganishi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. • Kutambua viunganishi katika kundi la maneno aliyopewa (<i>k.v. Na, pia, kwa sababu, lakini</i>). Kutafiti vitabuni au mtandaoni ili 	Je, kwa nini ni muhimu kutumia viunganishi katika mawasiliano?

		<p>d) kuonea fahari matumizi ya viunganishi katika sentensi.</p>	<p>kutoa mifano mbalimbali ya viunganishi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kutafiti vitabuni au mtandaoni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia viunganishi kujaza nafasi katika sentensi. • Kutumia viunganishi kutunga sentensi daftari au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. • Kumsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizozitunga. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua viunganishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viunganishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya viunganishi na kuvitungia sentensi. • Uadilifu: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuchagua viunganishi kutoka kwenye kundi la maneno na kuvitia kapuni. 				

Masuala Mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya viunganishi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.2 Vihusishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kihusishi ili kukibainisha, b) kutambua vihusishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vihusishi ipasavyo katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya vihusishi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya vihusishi na kuvitolea mifano (k.m. <i>Karibu na, mbali na, juu ya, chini ya, nje ya na ndani ya</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maelezo yao. • Kutambua vihusishi katika kundi la maneno aliyopewa. • Kuchagua vihusishi kwenye kundi la maneno katika tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa peke yake au kwenye vikundi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za 	Vihusishi vina umuhimu gani katika mawasiliano?

			<p>kiteknolojia zilizorekebishwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia vihusishi kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. • Kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizotunga ili kuzitathmini. <p>Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma.</p>	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: wanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vihusishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vihusishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vihusishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vihusishi na kuvitungia sentensi mtandaoni. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English: somo hili linashughulikia dhana ya vihusishi.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.3 Vihisishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kihisishi ili kukibainisha, b) kutambua vihisishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vihisishi ipasavyo katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya vihisishi katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe, <ul style="list-style-type: none"> • Kueleza maana ya vihisishi na kuvitolea mifano (k.m. <i>Lo!, ala!, salalee!, mama ee!, oyee!</i> Na <i>aha!</i>) Akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maelezo yao. • Kutambua vihisishi katika kundi la maneno, • Kutambua alama ya hisi (!) inayoambatanishwa na vihisishi. • Kutumia vihisishi kujaza nafasi katika sentensi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kujaza nafasi katika sentensi. • Kutumia vihisishi kutunga sentensi kwenye daftari akizingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali. • Kutumia vihisishi kutunga kifungu kifupi daftarini au mtandaoni ili wenzake wakisome na kukitathmini. 	Kutumia vihisishi katika mawasiliano kuna umuhimu gani?

			Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara.	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vihisishi na kutunga sentensi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vihisishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vihisishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapochagua vihisishi kwenye kundi la maneno katika tarakilishi na kuvitia kapuni. • Umoja: anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya vihisishi na kuvitolea mifano. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti. • Uwazaji wa kina: anapotumia vihisishi kutunga sentensi mtandaoni ili wenzake wazitathmini. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia dhana ya vihisishi.</p>				

4.0 DIRA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>4.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>4.1.1 Maneno ya Upole (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua maneno ya upole yanayotumiwa katika mawasiliano, kutumia maneno ya upole katika mawasiliano, kuthamini matumizi ya maneno ya upole katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutambua na kueleza maana ya maneno ya upole (k.m. <i>Kwenda msalani, kwenda haja kubwa, kwenda haja ndogo, kuendesha na kujifungua</i>) katika chati, mti maneno, kapu maneno, ubao, vyombo vya kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. Kushiriki katika kujadili maneno ya upole akiwa na wenzake. Kutazama maigizo kuhusu matumizi ya maneno ya upole katika video na mitandaoni. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga. Kushiriki katika maigizo 	<p>Kutumia maneno ya upole kuna umuhimu gani katika mawasiliano?</p>

			<p>yanayohusu matumizi ya maneno ya upole. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia maneno ya upole katika sentensi. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: wanafunzi wanapojadiliana na kuigiza katika vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vyombo vya kidijitali katika ujifunzaji. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua maneno ya upole na kuyatumia katika kutunga sentensi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anapotambua naakutumia maneno ya upole katika chati maneno. • Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi kwa amani. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapo 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapojadiliana na kushirikiana na wenzake katika shughuli za vikundi kwa upolw na amani.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English na Religious Education: lugha ya upole hufunzwa katika masomo haya.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilizopendekezwa
<p>4.2 Kusoma</p>	<p>4.2.1 Kusoma kwa Mapana</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua na kufungua faili iliyo na kifungu cha kusoma, b) kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali, c) kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma vyenye suala lengwa, d) kutumia vifaa vya kidijitali kwa urahisi kupata matini yanayolengwa, e) kuchangamkia matumizi ya vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama (<i>k.m. Kutowasiliana na watu asiowajua, kuwajibika anaposakura tovuti mbalimbali</i>) kutoka kwenye chati au kwenye tarakilishi na mitandao. • Kutambua jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kufungua na kufunga. • Kutambua mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake. • Kutambua umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao. 	<p>Ni hatua zipi za kiusalama unazofaa kuzingatia unapotumia mtandao?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Kutafuta maana za maneno kuhusu suala lengwa (<i>k.m. Kaskazini, kusini, magharibi, mashariki, kaskazini mashariki, kaskazini magharibi, kusini mashariki na kusini magharibi</i>) kwenye kamusi au mtandaoni. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kutafuta maana za maneno kuhusu suala lengwa. • Asikilize matamshi na maelezo kuhusu anachokisoma mtandaoni panapowezekana. • Kutoa habari kuhusu matini aliyosoma kwa muhtasari na kujibu maswali katika maandishi au mazungumzo na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa 	
--	--	--	---	--

			kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika muhtasari na kujibu maswali.	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutafuta, kusakura na kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta matini ya kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni. 				
Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: katika utunzaji wa vifaa vya kidijitali na kuzingatia mitandao salama. • Uadilifu: mwanafunzi anapotoa habari kwa mwalimu au mlezi apatapo ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandoni. 				
Masuala Mtambuko:				
Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotambua mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake.				
Uhusiano na masomo mengine:				
<ul style="list-style-type: none"> • English: somo hili linashughulikia kusoma kwa mapana. • Science and Technology: somo hili linafunza matumizi ya vifaa vya kidijitali. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.3 Kuandika	4.3.1 Barua ya Kirafiki (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kutambua barua ya kirafiki kwa kuzingatia muundo wake, b) kujadili umuhimu wa barua ya kirafiki katika mawasiliano, 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua barua ya kirafiki kwa kurejelea vielelezo vya barua za kirafiki zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kujadiliana na wenzake kuhusu umuhimu wa barua za kirafiki 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, unazingatia nini ili kuandika barua nzuri ya kirafiki? 2. Barua za kirafiki inashughulikia masuala gani?

		<p>c) kuandika barua ya kirafiki inayozingatia mada kwa kufuata kanuni zifaazo,</p> <p>d) kuchangamkia utunzi wa barua ya kirafiki katika mawasiliano.</p>	<p>katika mawasiliano. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika mawazo yao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujadili na wenzake mada ya barua ya kirafiki na vipengele vyake/ yale yanayofaa kujumuishwa, • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuandika vidokezo. • Kuandika barua ya kirafiki kwa rafiki, ndugu, mzazi, n.k kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea wenzake na mwalimu barua yake ili waitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua za kirafiki. • Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kuandika kuandika barua ya kirafiki kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upendo: mwanafunzi anapoitathmini kazi ya wenzake. • Heshima: mwanafunzi anapojadili umuhimu wa kuandika barua za kirafiki. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Mahusiano ya kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa jamii tofauti tofauti kujadili umuhimu wa barua za kirafiki katika mawasiliano.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English: somo hili linashughulikia uandishi wa barua ya kirafiki.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilizopendekezwa
4.4 Sarufi	4.4.1 Ngeli ya A-WA (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA, b) kutambua nomino katika ngeli ya A-WA ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kutunga sentensi akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya A-WA katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kueleza maana ya ngeli za nomino akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. • Kutaja mifano ya nomino akiwa na wenzake. • Kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya a-wa katika umoja na wingi. • Kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya a-wa kwenye sentensi alizosoma. • Kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya a-wa kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma. Wanafunzi walio na 	Ni nini kinakuwezesha kutambua nomino za ngeli ya A-WA?

			<p>matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuchopoa kadi za sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua nomino za ngeli ya a-wa katika umoja na wingi katika matini. • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya A-WA. • Kuunda sentensi sahihi daftarinini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, • Kuwasomea au kuwazambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa 	
--	--	--	--	--

			kusoma.	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika na kuandika nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi. Pia anaposhirikiana na wenzake katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya A-WA kutoka kikapuni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu mifano ya nomino. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji mwanafunzi anapotunza kifaa cha kidijitali anachotumia. • Heshima: anapothamini mchango wa wenzake katika kuandika maneno ya ngeli ya A-WA. • Amani: anapowasiliana na wenzake kutoka sehemu mbalimbali kwa kuonyesha upendo akitumia nomino za ngeli ya A-WA. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kuandika umoja na wingi wa nomino pamoja na wenzake. • Elimu endelevu: mwanafunzi anatoa mifano ya sentensi zinazohusu nomino zinazohusu masuala mtambuko k.v. mwanamazingira. • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusoma sentensi zilizotungwa kutokana na nomino za ngeli ya A-WA kwa kuzingatia hatua za kiusalama. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia dhana ya ngeli za nomino.</p>				

5.0 USHAURI-NASAHA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	5.1.1 Methali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua methali zinazohusu malezi katika matini tofautitofauti, b) kueleza maana za methali kuhusu malezi, c) kutumia methali zinazohusu malezi katika mawasiliano, d) kuchangamkia matumizi ya methali katika miktadha mbalimbali. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua methali kuhusu malezi (k.v. <i>Mtoto umleavyo ndivyo akuavyo, mtoto wa nyoka ni nyoka na mtoto hutazama kisogo cha nina</i>) kutoka kwa orodha ya methali, chati au mtandaoni. • Kueleza maana za methali kuhusu malezi akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. • Kukamilisha methali kuhusu malezi. • Kutumia methali kuhusu malezi katika kifungu kifupi na masimulizi akiwa na wenzake. • Kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua methali kuhusu malezi katika jamii yao. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ni methali gani zinazohusu malezi? 2. Methali hutumiwa kufanya nini?

<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapohusishwa katika kazi ya vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia mtandao kutambua methali. • Kujiamini: mwanafunzi anapotumia methali kujieleza.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutaja na kueleza maana za methali na kuthamini mchango wao. • Uwajibikaji: anapowasiliana na mzazi au mlezi akitumia methali zinazohusu malezi katika miktatha mbalimbali. • Uzalendo: mwanafunzi anapotambua methali kuhusu malezi katika jamii yake na za wenzake.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ushauri nasaha: mwanafunzi anaposoma methali zinazohusu malezi mema. • Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa sehemu mbalimbali kueleza maana za methali kuhusu malezi kwa amani.
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia dhana ya methali.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.2 Kusoma	<p>5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Shairi</i> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kueleza maana ya shairi, ubeti na mshororo ili kuvibainisha,</p> <p>b) kusoma shairi kwa ufasaha kwa kuzingatia ujumbe,</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua shairi, beti na mishororo katika matini mbalimbali kama vile vitabu, chati na vilevile kwa kutumia tarakilishi. • Kushiriki katika majadiliano kuhusu maana za shairi, ubeti na 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unaufahamu msamiati gani wa ushairi? 2. Mashairi yanaweza kuwasilisha ujumbe gani?

		<p>c) kutambua beti na mishororo katika shairi,</p> <p>d) kutambua shairi kutokana na umbo lake,</p> <p>e) kufurahia kutumia lugha ya ushairi anapozungumzia ushairi.</p>	<p>mishororo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujadili au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma akizingatia msamiati wa suala lengwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kusikiliza mashairi yanayokaririwa kwenye vifaa vya kidijitali. • Kusoma au kukariri shairi kwa mahadhi mbalimbali akizingatia ujumbe. • Kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye shairi. • Kusoma mashairi kwenye mitandao. 	
--	--	---	---	--

<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: wanafunzi anaposhiriki katika kazi za vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kufanikisha somo. • Kujiamini: mwanafunzi anapoimba au kukariri shairi.
<p>Maadili:</p> <p>Umoja: anaposhirikikiana na wenzake katika majadiliano yanayohusu shairi bila ubaguzi.</p> <p>Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kufanikisha somo kwa uangalifu.</p>
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake kusoma na kukariri mashairi kuhusu suala lengwa.</p>
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English, Creative Arts na Religious Education: masomo haya yanashughulikia nyimbo na ushairi.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi yaliyopendekezwa
5.3 Kuandika	5.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kutambua vifungu vya maelezo katika matini, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya maelezo ili kujenga ubunifu wake. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vifungu vya maelezo vilivyandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuandika 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya maelezo inahusu nini? 2. Unazingatia nini unapoandika insha ya maelezo?

			<p>vidokezo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa (ushauri-nasaha) akitumia vivumishi na vielezi vifaavyo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, ukifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. • Kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya maelezo. • Kuandika insha ya maelezo daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu ili kuitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusambaza insha mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo. 				

Maadili:

- Uadilifu: mwanafunzi anapotumia kifaacha kidijitali kuandika na kusambaza kazi yake mtan daoni kwa uangalifu.
- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili kuitathmini.
- Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika majadiliano ya mada na muundo wa insha ya maelezo kwa utulivu.

Masuala Mtambuko:

Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo pamoja na wenzake.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linafundisha uandishi wa insha za maelezo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.4 Sarufi	5.4.1 Ngeli ya U-I (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-I, b) kutambua nomino katika ngeli ya U-I ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya U-I, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia	Mwanafunzi aelekezwe: • Kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-I kwenye sentensi alizosoma. • Kushiriki katika mchezo wa	Nomino zinazorejelea mimea na vitu vya kimaumbile ni zipi?

		<p>nomino za ngeli ya U-I katika mawasiliano.</p>	<p>kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya U-I kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua nomino katika ngeli ya U-I kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno. • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya U-I. • Kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi. 	
--	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea au kuwazambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi kuandika nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kwa kutumia nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu nomino zilizo katika ngeli ya U-I. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutunga sentensi na kuwasambazia wenzake na mwalimu. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza tarakilishi na vifaa vingine anavyotumia. • Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kuorodhesha nomino kuhusu suala lengwa. • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama kutambua nomino za ngeli ya U-I kwenye tarakilishi. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linafundisha dhana ya ngeli za nomino.</p>				

6.0 BENDERA YA TAIFA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>6.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>6.1.1 Shairi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kukariri au kuimba shairi kwa kuzingatia matamshi na mahadhi mbalimbali, kueleza maana ya msamiati uliotumiwa katika shairi, kutumia msamiati uliotumiwa katika shairi ili kuboresha mawasiliano, kueleza ujumbe wa shairi ili kudhihirisha ufahamu wake, kuchangamkia ushairi kama njia ya kujieleza kwa ufasaha. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kukariri shairi kuhusu suala lengwa (bendera ya taifa) kwa kuzingatia matamshi na mahadhi mbalimbali. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kukalili shairi au kuruhusiwa kutumia ishara. Kusikiliza shairi kuhusu suala lengwa likikaririwa au kuimbwa na mwalimu, mgeni mwalikwa (mghani) au kupitia vifaa vya kidijitali. Kushirikiana na wenzake kukariri au kuimba shairi kwa mahadhi mbalimbali. Kutambua msamiati uliotumika katika ushairi kuhusu maadili (k.v. <i>Uhuru, bendera, rangi za bendera, kupandisha na kushukisha bendera</i>) na kueleza akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake. Kushirikiana na wenzake kujadili 	<p>Mashairi yana umuhimu gani katika jamii?</p>

			ujumbe katika shairi.	
			<ul style="list-style-type: none"> • Kujibu maswali yanayotokana na shairi alilosikiliza, aliloimba au kukariri. 	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za vikundi kukariri na kuimba shairi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposikiliza shairi lililorekodiwa likikaririwa kupitia vyombo vya kidijitali. • Kujiamini: mwanafunzi anapojenga umilisi huu anapokariri shairi. 				
Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili ujumbe na matukio katika shairi ka kuheshimu mchango wao. • Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki majukumu tofauti tofauti katika vikundi na kufuata mafunzo katika shairi. 				
Masuala Mtambuko:				
Mshikamano wa kitaifa: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kukariki shairi kuhusu bendera ya taifa kwa mahadhi na kutambua msamiati uliotumika.				
Uhusiano na masomo mengine:				
<ul style="list-style-type: none"> • English: somo hili linashughulikia ushairi. • Creative Arts: Somo hili hushughulikia nyimbo na mashairi yenye mahadhi mbalimbali. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.2 Kusoma	6.2.1 Kusoma kwa Mapana (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kusoma makala kwa kuzingatia vipengele mbalimbali vinavyoyajenga,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma makala ya aina mbalimbali (k.m. <i>Hadithi fupi, michezo mifupi, mashairi mafupi</i>) akizingatia vipengele kama vile tahajia, sarufi, wahusika na ujumbe kutoka kwa 	Kusoma hadithi kuna umuhimu gani?

		<p>b) kusoma na kutambua umuhimu wa ujumbe wa makala husika,</p> <p>c) kufurahia kusoma makala mbalimbali ili kukuza ufahamu.</p>	<p>kitabu, gazeti au blogi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na wenzake kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujadili hoja zao au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. • Kutumia kamusi kupata maana za msamiati uliotumika katika makala. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa wanapotumia kamusi. 	
--	--	---	---	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika vikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma makala katika blogi.
- Kujiamini: mwanafunzi anajenga umilisi huu anaposimulia na kujadili na wengine alichokisoma.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotumia kamusi kupata maana za msamiati mpya uliotumika katika Makala.

<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake. • Uzalendo: mwanafunzi anaposoma makala kuhusu jamii mbalimbali na kuheshimu mafunzo yanayojitokeza.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake. • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama anaposoma makala ya blogi mtandaoni.
<p>Uhusiano na masomo mengine: Social Studies na English: uraia mwema na uzalendo unafundishwa katika masomo haya.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.3 Kuandika	6.3.1 Insha ya Wasifu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya wasifu kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya wasifu kwa kufuata kanuni zifaazo akizingatia vivumishi na vielezi kujenga picha dhahiri ya anachokielezea,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua insha ya wasifu kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kuandika vidokezo. 	Insha ya wasifu inahusu nini?

		<p>c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya wasifu ili kukuza ubunifu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kuandika insha inayoeleza sifa za mtu kama vile mzazi au mlezi, rafiki, mwalimu au kiongozi yeyote (kwa kutumia vivumishi na vielezi ili kujenga picha dhahiri ya anachokiandikia) daftarini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. • Kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya wasifu. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuandika insha ya wasifu mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini. • Kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapovitumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya wasifu.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya wasifu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari swali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kufanikisha shughuli za kikundi kwa kuthamini maoni yao.
- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuisambaza insha yake mtandaoni ili mwalimu au wenzake waithamini.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni.

Masuala Mtambuko:

Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika insha yake mtandaoni na kujitolea kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini.

Uhusiano na masomo mengine:

- English: somo hili hushughulikia uandishi wa insha kama mojawapo ya stadi za lugha.
- Social Studies: somo hili hushughulikia uraia na uzalendo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.4 Sarufi	6.4.1 Ngeli ya LI- YA (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI- YA,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya LI- YA katika umoja na wingi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya LI- YA?

		<p>b) kutambua nomino katika ngeli ya LI -YA ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine,</p> <p>c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya LI-YA, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi,</p> <p>d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya LI-YA katika mawasiliano.</p>	<p>muda zaidi wa kusoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-YA kwenye sentensi alizosoma. • Kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya LI-YA kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuchopoa kadi za sentensi. • Kutambua nomino katika ngeli ya LI-YA kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno. • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya LI-YA. • Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia 	
--	--	---	--	--

			<p>zilizorekebishwa kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya LI-YA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi. • Kuwasomea au kuwazambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga mafungu ya maneno. • Kufikiri kwa kina: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu atakachoandika. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua nomino na katika kusikiliza mafungu kwenye tepurekoda. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upendo: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za vikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vipakatalishi anachotumia. • Uzalendo: mwanafunzi anapofanya kazi na wengine kwenye vikundi bila ubaguzi wa kijamii. • Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali ili kutekeleza kazi ya kikundi. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja na wenzake: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua na kuandika nomino za ngeli ya LI-YA. • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozin gatia hatua za kiusalama anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha ya wasifu. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili hushughulikia suala la ngeli za nomino.</p>				

7.0 MATUNDA NA MIMEA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	7.1.1 Nahau (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua nahau za maadili na uraia katika matini mbalimbali, b) kutambua maana za nahau mbalimbali za maadili na uraia katika mazungumzo, c) kutumia nahau za maadili na uraia katika mawasiliano, d) kuthamini matumizi ya nahau za maadili na uraia katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua nahau za maadili na uraia (k.v. <i>Fanya haki, omba kibali, omba ruhusa, piga hodi na taka idhini</i>) katika chati, michoro, picha, kapu maneno, mti maneno, chati na katika vyombo vya kidijitali. • Kushiriki katika kujadili na wenzake maana za nahau za maadili na uraia. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. • Kutumia nahau za maadili na uraia kutunga sentensi akiwa pekee au kwa kushirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji 	Je, nahau huchangia vipi katika kukuza maadili na uraia?

			<p>wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyorekebisha kutunga sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutazama vibonzo vikijibizana kuhusu nahau na maana zake. • Kushirikiana na wenzake kuteua nahau za maadili na uraia kutoka kwenye kundi la nahau. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili maana za nahau za maadili na uraia akiwa na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua nahau za maadili na uraia. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta maana za nahau na kuzitumia kwa ufasaha katika mawasiliano. • Uraia: mwanafunzi anaposhiriki kujadili masuala ya uraia na yanayolenga suala lengwa. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuteua nahau za maadili na uraia kwa kuonyesha upendo. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kutambua nahau za maadili na za uraia. • Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kufanikisha kazi ya kikundi na kuheshimu maoni yao. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kwa vikundi wanapotunga sentensi kwa kutumia nahau za maadili na uraia.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English: nahau hufundishwa katika somo hili.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.2 Kusoma	7.2.1 Kusoma kwa Mapana <ul style="list-style-type: none"> • <i>Matini</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua matini ya aina mbalimbali ya kusoma na kuchagua yanayomvutia, b) kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa, c) kufurahia usomaji wa aina mbalimbali za matini. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua matini (k.v. <i>Vitabu, majarida, magazeti</i>) yanayomvutia maktabani na mtandaoni. • Kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kuwasimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kujadiliana na wenzake matini ambayo wamesoma. 	Kusoma matini mbalimbali kunachangia vipi ukuzaji wa lugha?

<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposimulia wenzake kuhusu matini aliyoisoma ili kupasha ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi na mtandao kupata matini ya kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini na kuyasoma. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma na kupasha ujumbe uliotumiwa.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza tarakilishi anayoitumia katika kutambua matini. • Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu alichokisoma na kusikiliza maoni ya kila mmoja wao.
<p>Masuala Mtambuko: Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anapotambua na kusoma matini yanayomvutia maktabani akizingatia suala lengwa.</p>
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili pia hushughulikia kusoma kwa mapana.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.3 Kuandika	7.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya maelezo katika matini, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kushiriki na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza 	Je, ni vitu gani vinavyoweza kuandikiwa insha ya maelezo?

		<p>c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya maelezo ili kukuza ubunifu.</p>	<p>wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo rekebisha kuandaa vidokezo. • Kuandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa (k.v. <i>Upanzi wa miti na mimea, utunzaji wa mimea, shamba la matunda</i> n.k.) Hasa akizingatia vivumishi na vielezi vifaavyo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea. • Kuandika insha ya maelezo akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali na nahau alizojifunza awali. • Kuandika insha ya maelezo mtandaoni na kuisambaza kwa 	
--	--	---	---	--

			<p>wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mjadala ya kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari swali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. 				
<p>Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha na kuwasambazia wenzake waitathmini. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa matunda na mimea.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English: somo hili hushughulikia uandishi wa insha ya maelezo.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilibendekezwa
7.4 Sarufi	7.4.1 Ngeli ya KI-VI (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI, b) kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kutumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya KI-VI katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI kwenye sentensi alizosoma. • Kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya KI-VI kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo rekebisha kuchopoa kadi za sentensi. • Kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI (k.m. <i>Kitabu, kikombe, kisu, chakula, choo</i>) kwenye 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI?

			<p>kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya KI-VI. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyorekebisha kujaza nafasi katika sentensi. • Kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi. • Kuwasomea au kuwazambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
--	--	--	---	--

<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake katika vikundi. • Ubunifu: mwanafunzi anaposhiriki katika kutunga sentensi akitumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia na kutunza tarakilishi anaposoma sentensi zilizotungwa kutokana na nomino za KI-VI. • Heshima: mwanafunzi anapotaja nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake kwa vikundi.
<p>Masuala Mtambuko: Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.</p>
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili hushughulikia dhana ya ngeli za nomino.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilizopendekezwa
7.4 Sarufi	7.4.2 Ngeli ya LI-LI (Kipindi 1)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-LI,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi. • Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kutambua viambishi vya 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya LI-LI?

		<p>b) kutambua nomino katika ngeli ya LI-LI ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine,</p> <p>c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya LI-LI, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi,</p> <p>d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya LI-LI katika mawasiliano.</p>	<p>upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-LI kwenye sentensi alizosoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya LI-LI kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kuchopoa kadi za sentensi. • Kutambua nomino katika ngeli ya LI-LI (k.m. <i>Jua- jua, giza-giza</i>) kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno. • Kuandika/kupiga chapa nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi. • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya LI-LI. • Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia 	
--	--	--	---	--

			<p>sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi. • Kuwasomea au kuwazambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga mafungu ya maneno kutokana na ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi. • Kufikiri kwa kina: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu atakachoandika. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino na katika kusikiliza mafungu ya maneno yakisomwa. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vipakatalishi anachokitumia. • Uzalendo: mwanafunzi anapofanya kazi na wengine kwenye vikundi. 				
<p>Masuala Mtambuko: Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi na wenzake bila ubaguzi.</p>				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine: English: ngeli za nomino hufundishwa katika somo hili.</p>				

8.0 WANYAMA WA PORINI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.1 Kusikiliza na Kuzungumza	8.1.1 Visawe (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya kisawe ili kukibainisha, kutambua maneno mawili yenye maana sawa katika matini, kutumia visawe ifaavyo katika mawasiliano, kuthamini matumizi ya visawe katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> Kueleza maana ya neno kisawe akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. Kutambua maneno mawili ya kiwango chake yenye maana sawa (<i>k.v. Tembo, ndovu; kinyonga, lumbwi; adui, hasimu; siri, faragha; barua, waraka; ami- amu; televisheni, runinga</i>) kwa kurejelea kapu maneno, kadi za maneno na mti maneno. Kuambatanisha visawe kutoka kapu maneno, mti maneno, orodha ya maneno, chati, vyombo vya kidijitali au kadi za maneno. Wanafunzi walio na 	Maneno yenye maana sawa yanasaidia vipi katika mawasiliano?

			<p>matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuambatanisha visawe kutoka kapu maneno.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia kisawe kimoja kuchukua nafasi ya kingine katika sentensi. • Kutumia kisawe kimoja kuchukua nafasi ya kingine katika kifungu kifupi. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine kueleza maana na neno kisawe kwa kujadiliana. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofikiria kuhusu visawe mwafaka na uhusiano wa visawe na vifaa halisi • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kama nyenzo za kufaulisha mada. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake kujadili visawe mbalimbali katika vikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotekeleza majukumu yao katika vikundi a vilevile kutunza vifaa anavyotumia katika somo. 				
<p>Masuala Mtambuko: Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili visawe mbalimbali darasani.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili hushughulikia visawe.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.2 Kusoma	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu <i>Mchezo wa kuigiza</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya mchezo wa kuigiza, mhusika na maelekezo, b) kutambua mchezo wa kuigiza katika matini, c) kutambua wahusika na maelekezo katika mchezo mfupi wa kuigiza, d) kusoma mchezo mfupi wa kuigiza kwa ufasaha kwa kuzingatia ujumbe, e) kufurahia kusoma michezo na kuiigiza. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki katika majadiliano kuhusu maana za mchezo wa kuigiza, mhusika na maelekezo akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. • Kutambua mchezo wa kuigiza, wahusika na maelekezo katika matini mbalimbali kama vile vitabu, chati na vilevile kwa kutumia tarakilishi, • Kutazama mchezo mfupi wa kuigiza ukiigizwa darasani au kwenye vifaa vya kidijitali. 	Je, wahusika huchangia nini katika mchezo wa kuigiza?

			<ul style="list-style-type: none"> • Kusoma mchezo wa kuigiza akizingatia maelekezo na ujumbe. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye mchezo wa kuigiza. • Kusoma mchezo wa kuigiza kwenye mtandao. • Kujibu maswali yanayotokana na mchezo wa kuigiza aliosoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu maana za mchezo wa kuigiza na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotazama mchezo mfupi wa kuigiza kwenye kifaa cha kidijitali. • Uwazaji wa kina: mwanafunzi anapong'amua ujumbe uliomo kwenye mchezo. • Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika kusoma na kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye mchezo wa kuigiza. 				
<p>Maadili: Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu maana ya mchezo wa kuigiza akiwa na wenzake na kuthamini mchango wao.</p>				

Masuala Mtambuko:

Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu utunzaji wa wanyama wa porini na elimu ya mazingira.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia michezo ya kuigiza.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.3 Kuandika	8.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kujenga ubunifu wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha uuandaa vidokezo. • Aandike/piga chapa insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama wa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya masimulizi inahusu nini? 2. Je, unazingatia nini ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?

			<p>porini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ashiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuandika/kupiga chapa insha ya masimulizi mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, <ul style="list-style-type: none"> • Awasomee wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya masimulizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni na kuandika insha ya masimulizi.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuisambaza insha aliyoandika mtandaoni kwa wenzake na mwalimu ili waisome na waitathmini.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapoandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama porini kwa kuzingatia mpangilio ufaao.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama wa porini.
- Elimu ya fedha: mwanafunzi anapotunga sentensi akizingatia umuhimu wa wanyama pori.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia uandishi wa insha ya masimulizi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.4 Sarufi	8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kauli za kutenda,</i> 	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya mnyambuliko wa vitenzi ili kuubainisha, 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana za mnyambuliko wa vitenzi, kauli ya kutenda, kauli ya 	Je, vitenzi vinaweza kubadilika vipi mwishoni ili kuleta maana

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kauli ya kutendea</i> • <i>Kauli ya kutendwa</i> <p>(Vipindi 3)</p>	<p>b) kueleza maana ya kauli za kutenda, kutendea na kutendwa ili kuzitofautisha,</p> <p>c) kutambua vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika matini,</p> <p>d) kutumia vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo anapowasiliana,</p> <p>e) kuchangamkia matumizi ya vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa kwenye mawasiliano.</p>	<p>kutendea na kauli ya kutendwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika chati, jedwali, kapu maneno, mti maneno, ubao na vyombo vya kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha. • Anyambue vitenzi katika kauli lengwa akiwa peke yake, wakiwa wawili wawili au katika vikundi. 	<p>mbalimbali?</p>
--	---	---	--	--------------------

			<ul style="list-style-type: none"> • Atumie vitenzi katika kauli lengwa kwenye sentensi. • Kushirikiana na wenzake kujaza nafasi katika jedwali la mnyambuliko wa vitenzi kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha • Kuandika sentensi upya kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya mnyambuliko wa vitenzi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli mbalimbali. • Kujiamini: mwanafunzi anapotoa majibu na kuandika sentensi upya kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. 				

Maadili:

- Ushirikiano: unajitokeza mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujaza nafasi katika jedwali la mnyambuliko wa vitenzi kwenye daftari,
- Umoja: unajithahirisha mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli lengwa akiwa na wenzake.

Masuala Mtambuko:

- Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli lengwa akiwa na wenzake.
- Elimu ya utunzaji wanyama: mwanafunzi anyambue vitenzi vya kauli lengwa kwa sentensi akizingatia suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili pia hushughulikia vitenzi.

9.0 AFYA BORA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>9.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>9.1.1 Mazungumzo ya Kimuktadha</p> <p><i>Miktadha isiyo rasmi</i></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua miktadha ya mawasiliano isiyo rasmi,</p> <p>b) kutumia lugha ipasavyo katika miktadha isiyo rasmi,</p> <p>c) kuchangamkia matumizi ya lugha katika miktadha isiyo rasmi.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kutaja miktadha ya mazungumzo yasiyo rasmi (k.v. <i>Wanapocheza, wanapozungumza na marafiki, wakiwa nyumbani, n.k.</i>). • Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kutaja miktadha ya mazungumzo. • Kutambua mazungumzo yasiyo rasmi kwa kutazama maigizo ya mazungumzo lengwa kwenye video na tarakilishi. • Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga. • Kutambua umuhimu wa nidhamu ya lugha katika 	<p>Ni lini tunatumia lugha isiyo rasmi?</p>

			<p>mazingira yasiyo rasmi (k.m. <i>Kutumia lugha ya upole, heshima na kumpa mwenzake nafasi ya kuzungumza na kusikiliza kwa makini anaposhiriki katika mazungumzo</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuigiza mazungumzo katika miktadha isiyo rasmi (k.m. <i>Akicheza na wenzake, akizungumza na wazazi, ndugu, nyanya au babu nyumbani</i>) akiwa na wenzake. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutaja miktadha ya mazungumzo yasiyo rasmi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposikiliza mazungumzo yaliyorekodiwa kwa kutumia kifaa cha kidijitali ili kukuza msamiati wa lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza mazungumzo katika miktadha mbalimbali
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusikiliza na kutazama mazungumzo.

<p>Maadili: Haki za kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa jamii mbalimbali na kuheshimu mchango wao katika mazungumzo yasiyo rasmi.</p>
<p>Masuala Mtambuko: Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza mazungumzo yanayolenga maswala makuu ya lishe bora na mazingira.</p>
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia mazungumzo katika miktadha mbalimbali.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.2 Kusoma	<p>9.2.1 Kusoma kwa Mapana</p> <p><i>Matini ya kujichagulia</i></p> <p>(Vipindi 3)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua matini za kusoma za aina mbalimbali na kuchagua zinazomvutia,</p> <p>b) kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa,</p> <p>c) kufurahia usomaji wa aina mbalimbali za matini ili kupanua mawazo yake.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutambua matini (<i>k.v. Vitabu, majarida, magazeti</i>) zinazomvutia maktabani au mtandaoni. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kutambua matini. Asome matini aliyochagua (akizingatia suala lengwa) ili 	<p>Kusoma matini mbalimbali kuna umuhimu gani?</p>

			<p>kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuwasimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kujadiliana na wenzake matini ambayo wamesoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposimulia na kujadiliana na wenzake matini aliyoisoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kupata matini ya kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini na kusoma kwa mapana. 				

<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza matini anayosoma pamoja na nyenzo zingine. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kujifurahisha na kupanua mawazo yake.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposoma matini yanayojumuisha mada ya afya bora ili kufaidi ujumbe uliotumiwa.</p>
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>English: somo hili linashughulikia kusoma kwa mapana.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
9.3 Kuandika	9.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua insha ya maelezo katika matini,</p> <p>b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo,</p> <p>c) kuchangamkia utunzi wa insha ya maelezo ili kujenga ubunifu wake.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kuandaa vidokezo. • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia insha ya maelezo akitumia lugha ifaayo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokieleza. • Kuandika//kupiga chapa/kusimulia insha ya maelezo akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, ni vitu gani vinavyoweza kutungiwa insha ya maelezo? 2. Ni mambo gani unayostahili kuzingatia unapoandika insha ya maelezo?

			<p>za kisarufi, uakifishaji mwafaka na lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali na nahau alizojifunza awali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha (<i>ihusiane na mada ya afya bora</i>) na muundo wa insha ya maelezo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuandika insha ya maelezo mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini. <ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasambazia wenzake insha ya maelezo aliyoiandika ili waisome na kuithamini. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo matandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuithamini. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu mada ya insha inayohusu afya bora na muundo wake katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kufanikisha kazi yake na kusambazia wenzake mtandaoni.

Masuala Mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka maeneo mbalimbali katika shughuli za kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linafunza uandishi wa insha ya maelezo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.4 Sarufi	9.4.1 Vinyume vya Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya kinyume cha nomino ili kukibainisha, kutambua vinyume vya nomino katika matini, kutumia vinyume vya nomino ipasavyo katika matini, kuchangamkia matumizi ya vinyume vya nomino katika mawasiliano ya kila siku. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kueleza maana ya kinyume cha nomino akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kutambua vinyume vya nomino (<i>k.v. Rafiki – adui, mgeni – mwenyeji, furaha – huzuni, mfalme- malkia, usiku – mchana, tajiri – maskini, n.k</i>) katika chati, kadi za 	Matumizi ya vinyume vya nomino huchangia vipi katika ukuzaji wa lugha?

			<p>maneno, kapu maneno, mti maneno au vifaa vya kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kutambua vinyume vya nomino.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kutafuta vinyume vya nomino kwa kurejelea orodha ya nomino alizopewa. • Kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino. <p>Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutunga sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake darasani kutafuta vinyume vya nomino.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino ipasavyo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa vya kidijitali kutambua vinyume vya nomino.
- Uwazaji wa kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotafuta vinyume vya nomino akirejelea orodha aliyopea ipasavyo.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza kifaa cha kifijitali na nyenzo zingine anazotumia katika kufanikisha kazi yake.
- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli ya kikundi na kuthamini maoni yao.

Masuala Mtambuko:

Elimu ya mazingira: mwanafunzi anapotalii mazingira yake na kuunda orodha ya vinyume anavyoweza kutambua.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili linashughulikia vinyume vya nomino.

10.0 KUKABILIANA NA UHALIFU

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
10.1 Kusikiliza na kuzungumza	10.1.1 Tashbihi <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tashbihi za kimo</i> • <i>Tashbihi za umbo</i> (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya tashbihi ili kuibainisha, b) kutambua tashbihi za kimo na umbo katika matini, c) kutumia tashbihi za kimo na umbo kwa usahihi katika matini, d) kufurahia matumizi ya tashbihi za kimo na umbo katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya tashbihi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kutambua tashbihi za kimo na umbo (k.v. <i>Mrefu kama twiga, mfupi kama nyundo, mwembamba kama sindano, konda kama ng'onda</i>) katika vitabu, chati na vyombo vya kidijitali. • Kurejelea picha au michoro kwenye chati au tarakilishi ili kutumia tashbihi zifaazo kutolea maelezo. • Kujaza nafasi katika sentensi au kifungu kwa kutumia tashbihi za kimo na umbo. 	Matumizi ya tashbihi yana umuhimu gani katika mawasiliano?

			<p>Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kujaza nafasi katika sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutunga/kupiga chapa sentensi akitumia tashbihi za kimo na umbo. • Kuwasilisha sentensi zake darasani ili wenzake wazitolee maoni. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi ya vikundi kueleza maana ya tashbihi za kimo na umbo. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojaribu kukamilisha kazi ya ziada anayopewa kuhusu tashbihi za kimo na umbo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kujifunza tashbihi za kimo na umbo. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuelezea maana za tashbihi mbalimbali. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutunga sentensi akirejelea picha na michoro kwenye tarakilishi. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elimu ya mazingira: mwanafunzi anarejelea mifano ya vitu na viumbe katika mazingira yake. • Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka maeneo mbalimbali kuelezea maana ya tashbihi za umbo na kimo. 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • English: somo hili linashughulikia suala la tashbihi. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
10.2 Kusoma	10.2 Kusoma Kidijitali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali, b) kutambua na kufungua faili iliyo na kifungu cha kusoma ili kuimarisha umilisi wake wa kutumia tarakilishi, c) kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma vyenye suala lengwa, d) kusoma matini lengwa ili kupata ujumbe, e) kuchangamkia matumizi ya vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama kutoka kwenye chati au kwenye tarakilishi na mitandao. • Kutambua jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kuifungua na kuifunga. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kufungua na kufunga faili. • Kutambua mitandao salama yenye matini yanayoafiki kiwango na mahitaji yake. • Kutambua umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unazingatia nini unaposoma matini ya kidijitali? 2. Kusoma matini ya kidijitali kuna umuhimu gani?

			<p>watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutafuta maana za maneno mapya kwenye kamusi mtandaoni. • Kusoma matini kwenye tovuti salama. • Kusikiliza matamshi na maelezo kuhusu anachokisoma mtandaoni panapowezekana. • Kutoa habari kuhusu matini aliyosoma kwa muhtasari na kujibu maswali katika maandishi au mazungumzo na wenzake. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutafuta, kusakura na kusoma matini. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapopata hamu ya kutafuta matini ya kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapoutunza kifaa cha kidijitali na kuzingatia mitandao salama. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kutoa habari kwa muhtasari kuhusu matini aliyoisoma ili waiboreshe. 				

Masuala Mtambuko:

- Usalama wa mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama anaposakura matini kwenye tovuti.
- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka jamii tofauti tofauti kufanya shughuli ya kikundi.

Uhusiano na Masomo Mengine:

Masomo yote yanazingatia matumizi ya vifaa vya kidijitali ili kukuza ujuzi wa kidijitali.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
10.3 Kuandika	10.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo, b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kujenga ubunifu wake. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kuandaa vidokezo. • Kushirikiana na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi. • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia insha 	Je, unazingatia nini ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?

			<p>inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na uhalifu wa kawaida daftarini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia insha ya masimulizi mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini • Kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi ya kikundi kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni kwa kurejelea kielelezo cha insha ya masimulizi. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi na kuthamini mchango wao. • Amani: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake insha aliyoandika kwa upendo. 				

Masuala Mtambuko:

- Kukabiliana na uhalifu: mwanafunzi anapoandika kisa cha tukio linalohusiana na uhalifu wa kawaida.
- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili linashughulikia uandishi wa insha ya masimulizi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilizopendekezwa
10.4 Sarufi	10.4.1 Nyakati na hali <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wakati uliopita</i> • <i>Wakati uliopo</i> • <i>Wakati ujao</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua viambishi vya wakati uliopita, uliopo na ujao kwenye vitenzi, kutambua vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao kwenye matini, kutunga sentensi akitumia vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao, kufurahia zoezi la kutunga sentensi akiwa na wenzake. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua viambishi vinavyobainisha nyakati mbalimbali (<i>uliopita, uliopo na ujao</i>) kwenye sentensi zilizoonyeshwa kwenye chati, ubao au kwa kutumia vifaa vya kidijitali k.v. Tarakilishi na projekta. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kutambua viambishi. • Kujaza nafasi kwenye sentensi kwa kutumia vitenzi katika nyakati mbalimbali. • Kutambua vitenzi katika wakati 	Ni viambishi vipi hutumika kuwakilisha nyakati mbalimbali katika vitenzi?

			<p>uliopita, uliopo na ujao kwenye matini akishirikiana na wenzake.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutunga sentensi akitumia vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao kwa kuziandika daftarini au kuzipiga chapa kwenye tarakilishi/kipakatalishi. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kutunga sentensi. • Kushirikiana na wenzake katika vikundi kutaja sentensi katika wakati fulani na kuzibadilisha katika wakati tofauti, • Kuandika upya sentensi kutoka wakati mmoja ziwe katika nyakati tofauti daftarini au katika kifaa cha kidijitali. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi darasani na mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia nyakati mbalimbali. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofaulu kutunga sentensi sahihi katika nyakati mbalimbali hali ya kuendelea. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kipakatalishi au tarakilishi kutunga sentensi na vilevile kuzisambaza mtandaoni. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapojifunza kuthamini maoni ya wenzake katika shughuli ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali na nyenzo zingine kufanikisha kufanikisha kazi yake.

Masuala Mtambuko:

- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kubainisha nyakati mbalimbali.
- Kupambana na ufundishaji wa misimamo mikali: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili linashughulikia dhana ya nyakati na hali.

11.0 MAPATO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.1 Kusikiliza na kuzungumza	11.1.1 Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kusikiliza masimulizi kwa kuzingatia ujumbe kusimulia tungo kwa kuzingatia mada, ubunifu na usanifu wa lugha mbele ya wenzake, kutumia ishara zifaazo ili kuimarisha masimulizi yake, kuchangamkia masimulizi katika mazingira mbalimbali. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> Kusikiliza masimulizi yanayohusiana na suala lengwa yakitolewa na mgeni mwalikwa, mwalimu, mwanafunzi mwenzake au kutokana na vifaa vya kidijitali. Kujibu maswali kutokana na masimulizi aliyosikiliza. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. Kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika masimulizi aliyosikiliza. Kubuni simulizi linalohusiana na mada husika kwa kutazama picha, michoro au kujadiliana na wenzake. Kutoa maelezo kuhusu suala 	Je, ni nini unachozingatia unapotoa simulizi?

			<p>lengwa (k.v. <i>Jinsi ya kujipatia riziki, jinsi ya kutumia mapato yake, n.k.</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutumia ishara za mwili zifaazo k.v ishara za uso, za mikono, mabega kuimarisha masimulizi yake. • Kujadiliana na wenzake kuhusu ubora wa masimulizi aliyosikiliza. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujadilishi au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ubora wa masimulizi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga simulizi linalohusiana na mada husika kwa kutazama picha au michoro. • Kujiamini: mwanafunzi anaposimulia kisa mbele ya wenzake. 				
<p>Maadili:</p> <p>Heshima: mwanafunzi anpoheshimu mchango wa wenzake katika mjadala kuhusu ubora wa masimulizi.</p>				

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya fedha: mwanafunzi anaposimulia kisa kuhusu ujuzi wa matumizi ya fedha na mapato.
- Umasikini: mwanafunzi anaposikiliza na kusungumzia kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

English: somo hili linashughulikia kusikiliza na kutoa masimulizi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.2 Kusoma	11.2.1 Kusoma kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha, kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti, kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kasi ifaayo, 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha. • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora akiwa na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti (k.v. Kiwango cha sauti na kiimbo). 	Kusoma kwa ufasaha kuna umuhimu gani?

		<p>e) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuambatanisha ishara zifaazo,</p> <p>f) kuchangamkia kusoma kwa ufasaha ili kufanikisha mawasiliano.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kasi ifaayo (maneno yasiyopungua 75 kwa dakika na kwa kuzingatia viakifishi) ili wenzake wamtotee maoni. • Kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa anaposoma (k.v. Ishara za uso na mikono). • Kusoma hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali kutoka kwenye vitabu, vifaa vya kidijitali, nk akizingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusoma kifungu cha hadithi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma kifungu cha hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta hadithi mbalimbali na kuzisoma kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. • Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 				

<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma kifungu cha hadithi. • Upendo: mwanafunzi anapowashirikisha wengine katika matumizi ya vifaa vya kidijitali darasani. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <p>Uraia: mwanafunzi anapowathamini wenzake wanaposhirikiana kutamka sauti lengwa katika kikundi.</p>
<p>Uhusiano na Masomo Mengine:</p> <p>English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufasaha.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
11.3 Kuandika	11.3.1 Barua ya Kirafiki (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua barua ya kirafiki kwa kuzingatia muundo, b) kuandika barua ya kirafiki kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo ufaao, c) kuchangamkia umuhimu wa barua katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua barua ya kirafiki kwa kurejelea vielelezo vya barua za kirafiki zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. • Kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kuandaa vidokezo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, unazingatia nini ili kuandika barua nzuri ya kirafiki? 2. Barua za kirafiki zina umuhimu gani?

			<ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kujadili mada ya barua ya kirafiki na vipengele vyake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujadili au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia barua ya kirafiki daftarini yenye kuzingatia mada ya mapato kwa rafiki, ndugu, mzazi n.k. Kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. • Kutumia kifaa cha kidijitali kuandika insha ya barua kuhusu kupigana na umasikini. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga. • Kuandika/kupiga chapa/kusimulia barua ya kirafiki mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini. 	
--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Kuwasomea wenzake barua ya kirafiki aliyoandika ili waitathmini. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma. • Kushirikiana na wenzake katika vikundi kujadili kuhusu umuhimu wa barua za kirafiki katika mawasiliano. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika maoni yao. 	
--	--	--	---	--

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilioopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.1 Ukanushaji <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wakati uliopita</i> • <i>Wakati uliopo</i> • <i>Wakati ujao</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya ukanushaji ili kuubainisha, b) kutambua maneno yaliyokanushwa katika wakati uliopita, uliopo na ujao, c) kutambua viambishi vya 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kushirikiana na wenzake kueleza maana ya ukanushaji. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. 	Unazingatia nini unapokanusha sentensi kwa kuzingatia nafsi na wakati?

		<p>nafsi na wakati uliopita, uliopo na ujao katika maneno,</p> <p>d) kukanusha sentensi kwa kuzingatia nafsi na wakati uliopita, uliopo na ujao,</p> <p>e) kuchangamkia ukanushaji wa vitenzi katika mawasiliano.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kutambua maneno yaliyokanushwa kwenye chati, ubao, kapu maneno, mti maneno na vyombo vya kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kutambua maneno yaliyokanushwa kwenye chati. • Kutambua viambishi vya nafsi na wakati katika maneno akishirikiana na wenzake. • Kukanusha sentensi akizingatia nafsi na nyakati kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa 	
--	--	---	---	--

			kutumia ishara. <ul style="list-style-type: none"> • Kuwasilisha sentensi zake darasani ili wenzake wazitathmini. 	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada kwenye vikundi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapojaribu kukanusha maneno na sentensi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kukanusha maneno na sentensi za nafsi na nyakati. 				
Maadili: <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi na kuthamini mchango wa wenzake. • Uadilifu: mwanafunzi anaposikiliza au kutazama vipindi vya ukanushaji katika vyombo vya kidijitali. 				
Masuala Mtambuko: <ul style="list-style-type: none"> • Utunzi na usalama wa Watoto: mwanafunzi anapokuza uwezo wa kukubali au kukataa mambo mbalimbali kupitia kipindi cha ukanushaji wa nafsi. • Umasikini: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa. 				
Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia ukanushaji.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.2 Ukubwa wa Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya ukubwa wa nomino ili kuubainisha, kutambua nomino zinazoanza 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja (<i>k.m mti, mto, mji</i>) kwenye chati, ubao, mti 	Kutaja nomino katika ukubwa wake kuna umuhimu gani?

		<p>kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja,</p> <p>c) kutambua nomino katika hali ya ukubwa,</p> <p>d) kubadilisha nomino kutoka hali wastani kuwa katika hali ya ukubwa,</p> <p>e) kutumia nomino katika hali ya ukubwa kwenye sentensi,</p> <p>f) kufurahia kutumia nomino katika hali ya ukubwa kwa usahihi ili kuimarisha mawasiliano.</p>	<p>maneno, kapu maneno au kifaa cha kidijitali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki katika vikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya ukubwa. <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki katika mchezo wa vikundi; kikundi kimoja kitaje wastani wa nomino na kingine kitaje ukubwa wa nomino hiyo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuburura na kuambatanisha orodha ya nomino katika hali ya ukubwa na orodha nyingine ya nomino katika hali ya wastani kwenye tarakilishi, • Kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika ukubwa akiwa peke yake au kwenye vikundi. Wanafunzi walio na matatizo 	
--	--	---	--	--

			ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha kutunga sentensi.	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki mijadala kuhusu ukubwa wa nomino. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi katika hali ya ukubwa ipasavyo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali ya wastani na ukubwa. 				
Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Ushirikiano: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Haki za kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutunga sentensi zinazohusu nomino lengwa. 				
Masuala Mtambuko:				
<ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapokuza uraia wema kwa kutangamana na wenzake kutoka maeneo tofauti tofauti. • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua ukubwa wa nomino. 				
Uhusiano na masomo mengine:				
English: somo hili linashughulikia dhana ya ukubwa wa nomino.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.3 Udogo wa Nomino	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya udogo wa nomino ili kuubainisha,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja (<i>k.m mti, mto,</i> 	Kutaja nomino katika udogo wake kuna umuhimu gani?

	(Vipindi 2)	<p>b) kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja,</p> <p>c) kutambua nomino katika hali ya udogo,</p> <p>d) kubadilisha nomino katika hali wastani kuwa katika hali ya udogo,</p> <p>e) kutumia nomino katika hali ya udogo kwenye sentensi,</p> <p>f) kufurahia kutumia nomino katika hali ya udogo ili kuimarisha mawasiliano.</p>	<p><i>mji</i>) kwenye chati, ubao, mti maneno, kapu maneno au kifaa cha kidijitali.</p> <p>Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa kutambua nomino kwenye chati, ubao, mti maneno, kapu maneno au kifaa cha kidijitali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kushiriki katika vikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya udogo. • Kushiriki katika mchezo wa vikundi; kikundi kimoja kitaje wastani wa nomino na kingine kitaje udogo wa nomino husika. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. • Kuburura na kuambatanisha orodha ya nomino katika hali 	
--	-------------	---	--	--

			<p>ya udogo na orodha nyingine ya nomino katika hali ya wastani kwenye tarakilishi. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti ya mwanga.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika udogo akiwa peke yake au kwenye vikundi. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi ya udogo. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika hali ya wastani na udogo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali ya wastani na udogo. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kufanya kazi katika kikundi. • Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli ya kikundi kwa heshima. 				
<p>Masuala Mtambuko: Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika ukubwa na udogo.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine: English: somo hili linashughulikia dhana ya udogo wa nomino.</p>				

MWONGOZO WA VIWANGO NA VIGEZO VYA KUTATHMINIA ULIOPENDEKEZWA

MADA: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA				
Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kuwasiliana kwa kuzingatia matamshi bora <i>(Matamshi ya sauti zinazokaribiana: p/b, t/d, k/g, ch/j)</i>	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa kila wakati.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa kwa kuelekezwa.
Kuweza kuzungumza na kujieleza kwa ufasaha <i>(Kwa kutumia maneno ya upole na mazungumzo ya kimuktadha)</i>	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha na kikamilifu akitumia maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya upole na katika baadhi ya miktadha.
Kuweza kusikiliza na kujibu ipasavyo <i>(Maamkuzi na maagano, ushairi, masimulizi)</i>	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi, na kukariri mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo kwa ubunifu.	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi na kukariri mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo.	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi, na kukariri mashairi kwa kiasi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo.	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa baadhi ya masimulizi, na kukariri baadhi ya mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo kwa kuelekezwa.

Kuweza kutumia lugha kiubunifu <i>(Vitendawili, methali nahau, visawe, tashbihi)</i>	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi kwa utendeti.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi kwa kusaidiwa.
--	--	---	---	---

MADA: KUSOMA

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kusoma kwa ufahamu - Vifungu/ maigizo/ mashairi. <i>(Ujumbe, umbo, wahusika matumizi ya msamiati mwafaka, kutoa muhtasari)</i>	Anasoma vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika, na matumizi mwafaka ya msamiati kwa utendeti.	Anasoma vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, maigizo na mashairi na kutambua kwa kiasi ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.
Kuweza kusoma kwa kina. <i>(Matumizi ya kamusi: mpangilio na maana za maneno)</i>	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa uketo.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa kiasi.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa kiasi akisaidiwa.
Kuweza kusoma kwa	Anasoma kwa	Anasoma kwa	Anasoma kwa	Anasoma kwa kuzingatia

<p>ufasaha. (<i>Matamshi bora, kiwango kifaacho cha sauti, kasi ifaayo, ishara zifaazo</i>)</p>	<p>kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha kikamilifu.</p>	<p>kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha.</p>	<p>kuzingatia baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha.</p>	<p>baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha kwa kuelekezwa.</p>
<p>Kuweza kusoma kwa mapana. (<i>Kutambua na kuchagua matini ya kusoma, kutambua ujumbe na matumizi ya lugha</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha kwa mapana.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha kwa kusaidiwa.</p>
<p>Kuweza kusoma kidijitali. (<i>Kufungua faili ya kidijitali, matumizi ya vifaa vya kidijitali, kusakura matini kwenye tovuti salama, kuchagua na kusoma matini, kutambua ujumbe na matumizi ya lugha.</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo kwa uketo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo akielekezwa.</p>

MADA: KUANDIKA

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
<p>Kuweza kuandika aina mbalimbali za insha (<i>wasifu, masimulizi, maelezo na barua ya kirafiki</i>) kwa kuzingatia vipengele vifuatavyo: muundo, ujumbe, mtindo na kanuni zifaazo za uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi kwa utendeti.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi kwa kuongozwa.</p>
<p>Kuweza kuandika kwa tarakilishi. (<i>Sehemu za tarakilishi, kufunga na kufungua tarakilishi, kuhifadhi</i>).</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia utaratibu ufao kwa uketo.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia utaratibu ufao.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya utaratibu ufao.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya utaratibu ufao kwa kusaidiwa.</p>

MADA: SARUFI

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika lugha ya Kiswahili. <i>(Vitenzi, viwakilishi, vielezi, viunganishi, vihusishi na vihisishi)</i>	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini kwa kina.	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini kwa kuongozwa.
Kuweza kutambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo. <i>(A-WA, U-I, KI-VI, LI-YA na LI -LI)</i>	Anatambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia kwa kiasi upatanisho wa kisarufi ipasavyo.
Kuweza kutambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. <i>(kauli ya kutenda,</i>	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali kwa uketo.	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli kwa kuelekezwa.

MADA: SARUFI

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
<i>kutendea na kutendwa)</i>				
Kuweza kutambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini kwa utendeti.	Anatambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya baadhi ya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya baadhi ya maneno na kuvitumia katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi. <i>(Wakati uliopita, uliopo na ujao)</i>	Anatambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi kwa utendeti.	Anatambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya nyakati katika vitenzi.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya nyakati katika vitenzi kwa kuongozwa.
Kuweza kutambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo. <i>(Wakati uliopita, uliopo na ujao)</i>	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha baadhi ya maneno.

SHUGHULI JUMUHISHI YA HUDUMA YA JAMII YA GREDI 4-6

Katika kiwango hiki, lengo la shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ni kupata uwiano kati ya dhana zilizofunzwa katika masomo mbalimbali na maisha ya kila siku. Wanafunzi wanafanya ulinganisho kati ya kile wamejifunza na maisha yao ya kila siku. Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji imeshughulikiwa katika somo la *Social studies*. Utekelezaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inahitaji ushirikiano ambapo mwalimu anashirikiana na walimu wa masomo mengine kuandaa na kutekeleza shughuli jumuishii ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Ingawa shughuli hizi zinaelekezwa na mwalimu, mwanafunzi anatakiwa kupewa nafasi ya kutambua changamoto/tatizo na kuzua utatuzi wake. Usalama wa mwanafunzi unatakiwa kuzingatiwa katika utambuzi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Hatua zifuatazo za shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji zinatakiwa kusambazwa katika mihula yote.

Hatua za utekelezaji wa shughuli jumuishii ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji

1) Maandalizi

- Tambua umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi zinazokusudiwa katika matokeo maalum yanayotatarjiwa kwa mujibu wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji.
- Tambua nyenzo hitajika katika shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (zinazopatikana katika mazingira)
- Kusambaza shughuli hizo katika muhula mzima (bainisha siku na wakati/muda wa shughuli hizo).
- Wasiliana na wanafunzi, wazazi/walezi, wasimamizi wa shule, walimu na washikadau wengine katika jamii ya shule.
- Tambua na kuandaa vifaa vya tathmini.

2) Utekelezaji wa Shughuli Jumuhishi ya Huduma ya Jamii.

- Gawia wanafunzi majukumu.
- Hakikisha kila mwanafunzi anashriki kikamilifu katika shughuli husika.
- Tazama wanafunzi wanapotekeleza shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na kurekodi matokeo ya utekelezaji wao.
- Tumia kifaa cha tathmini kinachofaa kutathmini mchakato mzima pamoja na matokeo yake (tathmini kazi ya mwanafunzi kuanzia mwanzo hadi mwisho).
- Tathmini umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi katika somo.

3) Tafakuri kuhusu Shughuli ya Huduma Jumuhishi ya kijamii.

Chukua nafasi ya kujitathmini kuhusu shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ukiwa na wanafunzi kwa kujadiliana nao kuhusu yafuatayo:

- Ni nini kilifanyika vizuri na kwa nini
- Ni nini hakikufanyika vizuri na kwa nini
- Ni nini kinaweza kufanywa tofauti
- Wamejifunza nini

Kutakuwa na shughuli moja jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itakayotekezwa mara moja kwa mwaka. Masuala ya shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji yatatokana na masuala mtambuko pana katika masomo tofautitofauti. Waalimu wanatakiwa kuangazia suala tofauti kila mwaka ili kuwapa wanafunzi fursa ya kushughulikia masuala mtambuko mbalimbali katika miktadha yao.

Shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itashirikisha kila mmoja katika jamii ya shuleni (wanafunzi, wazazi/zalezi, wasimamizi wa shule na walimu). Wazazi/walezi ni washikadau muhimu katika maandalizi na utekelezaji wa shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji.

Ingawa walimu wana jukumu muhimu katika maandalizi na ujumuishaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, wanafunzi wanatakiwa kushiriki kikamilifu katika mchakato mzima.

Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inampa mwanafunzi nafasi ya kukuza umilisi wa kimsingi na maadili mbalimbali. Mwalimu anatakiwa kubadilisha umilisi wa kimsingi na maadili yanayoangaziwa kila mwaka.

Tathmini ya shughuli Jumuhishi ya Huduma ya Jamii.

Tathmini ya Shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itaangazia vipengele vitatu ambavyo ni: stadi katika masomo mbalimbali yaliyoshirikishwa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, umilisi wa kimsingi na maadili yanayodhihirishwa. Ni lazima tathmini izingatie mchakato mzima pamoja na matokeo ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Mwalimu atawatathmini wanafunzi wakiwa katika vikundi akitumia vifaa vya tathmini kama vile ratiba ya ukaguzi, orodha hakiki, viwango vya ukadiriaji au kifaa kingine kinachafaa.

MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA

Kapu maneno	Tarakilishi/vipakatalishi	Nakala ya shairi
Mti maneno	Kinasasauti	Kielelezo cha insha ya wasifu
Kadi za maneno	Rununu	Kielelezo cha insha ya masimulizi
Picha za vitu mbalimbali	projekta	Kielelezo cha insha ya maelezo
Michoro	Kamusi mbalimbali	Nyenzo halisi
Chati	Nakala ya barua ya kirafiki	Mgeni mwalikwa
Mabango	Sanamu	

MAPENDEKEZO YA MBINU ZA KUTATHMINI

- Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano
- Kutambua k.m. kwenye orodha
- Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa
- Kuambatanisha maneno lengwa
- Kujaza nafasi
- Kuandika tungo mbalimbali
- Kujibu maswali k.m. katika ufahamu
- Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa
- Kujaza fumbo maneno
- Kazi mradi
- Kukariri na kuimba mashairi

MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

- Kazi ya vikundi
- Vyama vya ushirika shuleni
- Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali ya mtambuko
- Ziara za nyanjani
- Kutagusanan na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali